

Událost – výměr

Událost je určitá (konkrétní, konkrescentní) dávka dění, které je vnitřně sjednoceno, takže můžeme aspoň přibližně rozpoznávat nejen, jak se děje, ale také její počátek a konec. Každá taková „pravá“ událost je proto celkem jak jakožto „tělo“, tak v čase (má omezené trvání, v jehož rámci se děje organicky, organizovaně). To, co je z události možno vidět nebo jinak smyslově zaznamenat, je pouze její vnější stránka, její vnějšek. Její „nitro“, tj. její vnitřní stránka, přímo smyslově zaznamenatelná není (není vidět, slyšet, cítit, nelze ji ochutnávat ani se jí dotýkat), ale musíme se jí „domýšlet“. Takové „domýšlení“ je však vždycky nějak obsaženo již v samém smyslovém vnímání: vidíme zvíře nebo člověka v pohybu, slyšíme zvuky v delších intervalech (jako trvání), dokonce třeba i v melodii (v souvislosti s jinými zvuky a jejich trváním), rozumíme slovům i promluvám druhého člověka v jejich smyslu apod. – Ke každé události náleží, že se děje; její dění může, ale nemusí být vnitřně sjednoceno událostí samou, ale může být jako sjednocené chápáno ze strany vnějšího „subjektu“, tj. např. námi. Tak je tomu ovšem třeba i v případě zahrání a poslouchání klavírní sonáty, o jejímž počátku, dalším průběhu a také konci rozhodl skladatel tím, jaké příslušné pokyny zapsal v partituře. Provedenou skladbu můžeme zachytit nějakým aparátem, schopným ji při provedení zaznamenávat a pak reprodukovat (podobně jako můžeme chování, třeba určitou akci, určité pohyby nějakého zvířete nafilmovat). Tak jako skladbu nemůžeme identifikovat s partiturou (neboť ta musí být nejprve provedena, aby se stala hudbou), nemůžeme skladbu identifikovat ani s jedním určitým provedením – víme, že skladba může být provedena mnohokrát, někdy lépe a někdy hůř, ale také v úzkém sepětí s pojetím hráče (a také to může být někdy „věrnější“, ale jindy naopak „svobodnější“, méně věrné). Úkolem hráče je pochopit nejen to, co technicky znamenají noty a další pokyny v partituře (a pak to provést), ale pokusit se zahrát to tak, jak si to asi představoval autor, eventuálně to zahrát ještě lépe, než si on to představoval (to je zvláštní problém, který nyní necháme stranou). Tak vidíme, že i taková „událost“, jakou je hudební dílo, má vedle své vnější stránky také jakousi stránku „vnitřní“, jaksi „ne-danou“, která může a dokonce má mít značný, ba rozhodující význam pro každé provedení, tj. uskutečnění dané skladby. Pro pochopení povahy pravých událostí je velmi instruktivní chápání povahy událostí nepravých, aby se ozřejmily jak jejich podobnosti, tak odlišnosti.

(Písek, 081217-3.)